

*Részletek egy elszánt hercegnő
képzeletbeli naplójából ...*

mnl MAGYAR
NEMZETI
LEVÉLTÁR

GYŐR-MOSON-SOPRON
MEGYE SOPRONI
LEVÉLTÁRA

Simonné Prezenszki Erzsébet
levéltáros, levéltár-pedagógus

Kép forrása: <https://szentkelemenbuk.hu/egyeb/a-puspoki-konferencia-korlevele-arpad-hazi-szent-erzsebet-unnepere/>

[...]

„Édesapám [II. András] már 4 éves koromban eldöntötte, hogy ki lesz a férjem. Nem kérdezték meg, hogy a nálam 7 évvel idősebb Lajos tetszik-e nekem?! Eldöntötték nélkülem, és egy évvel később Eisenachba küldtek, hogy megtanuljam leendő férjem nyelvét, a németet és új otthonomnak, Türingia tartományának helyi szokásait. Amikor útnak indítottak fényes kísérettel, és a többszekerényi arannyal és ezüsttel; szívem szomorúsággal és a magányosság érzésével volt tele.”

Kép forrása:

[https://hu.wikipedia.org/wiki/IV. Lajos t%C3%BCringiai tartom%C3%A1nygr%C3%B3f](https://hu.wikipedia.org/wiki/IV._Lajos_t%C3%BCringiai_tartom%C3%A1nygr%C3%B3f)

„1221-ben összeházasodtunk Lajossal, ekkor még csak 14 éves voltam.”

„Lajossal első látásra egymásba szerettünk. Így nem csak apáink, de úgy véljük, Mennyei Atyánk is egymásnak szánt bennünket.

Lajos anyja, a drága Zsófia mama, korán sem vett körül annyi szeretettel, mint Lajosom és a wartburgi vár népe.

Kisgyermek koromban borzasztóan zavarta, hogy napi foglalatosságaimat, játékaimat többször is megszakítom imádkozással.

Évekkel később (több alkalommal is) azért szidott össze, mert nem tartom be az udvari etikettet!

Korholt épp eleget azért is, mert rendszeresen visszautasítottam a vacsora utáni körtáncot.

De hát mit tegyek, a lovaglást sokkal jobban szeretem!

Szúrós szemmel nézte boldogságomat fiával és annak megnyilvánulását!

Legutóbb azért teremtett le, hogy nem illendő férjem elé lovagolni!

Szó mi szó tényleg annyira vártam már haza Lajost, hogy a hír hallatára - a vár közelében jár - felpattantam helyemről, hímzésemet félredobva, lóra pattantam és messzire elébe lovagoltam, majd viharos ölelések között csókokkal köszöntöttem.”

„Lajos mindig védelmébe vett és kiállt mellettem. Boldogok voltunk együtt, és hamarosan az első gyermekünk, Hermann is megszületett.”

Kép forrása: <https://www.magyarKurir.hu/hirek/arpad-hazi-szent-erzsebet>

„Úgy éreztem nem igazságos, hogy nekem semmi gondom, miközben a világ tele van szenvedéssel.

Buzgón imádkoztam, vezeklőövet hordtam pompás ruhám alatt, és rendszeresen ostromoztam magam.

Majd egy napon megértettem, hogy ...”

„Amit e legkisebb testvéreim közül eggyel is tettetek, velem tettétek”

(Mt 25,40)

„Elmeséltem Lajosnak felismerésemet, ekkor már ő irányította egész Tübingiát, és az udvar rosszallása ellenére támogatta és engedélyezte, hogy a vár alatt nagy házat építtessenek, és oda befogadjam a zarándokokat, a koldusokat, és ápoljam a betegeket.”

Théophile Lybaert: Szent Erzsébet

Kép forrása: <https://www.magyarKurir.hu/hirek/arpad-hazi-szent-erzsebet>

Erzsébet leprás beteget fürdet
ábrázolás a kassai Szent Erzsébet-dóm 15. századi szárnyasoltárán

Kép forrása: <https://www.magyarKurir.hu/hirek/arpad-hazi-szent-erzsebet>

„Napjaimat – gyermekeim nevelése mellett – betegek ápolásával és ételosztással töltöttem 1225-ig. Ekkor férjem Frigyes császárral keresztes hadjáratra indult a Szentföldre és testvérei helyett rám bízta az állam irányítását.”

„Ám nehéz idők jöttek: egy árvíz miatt elpusztult a termés, és éhínség fenyegette a tartomány valamennyi lakóját.

Merész lépésre szántam el magam. Rokonaim rosszállásával mit sem törődve kinyitattam az uralkodói éléskamrákat és ételt osztottam a rászorulóknak. Télen befogadtam azokat, akik fedél nélkül maradtak.

Rokonaim megrökönyödtek: tettemet pazarlásnak, engem pedig ostobának tartottak. Mindenki Lajost várta. Aki hazatérve ahelyett, hogy összeszidott volna, inkább megdicsért. Hisz a népéről gondoskodtam, amit az aranynál és a ezüstről is fontosabbnak tartott.”

„1227 őszén a „fekete halál” elszakította tőlem férjemet. Gyászomon csak a hitem és a tevékeny szeretet segített át engem. Bár utóbbi az új őrgróf, Henrik, korán sem nézte oly jó szemmel, mint elhunyt férjem.”

„Így most már csak titokban tudtam segíteni. Minden egyes alkalommal mikor kenyeret vittem a szegényeknek, elrejtettem mindet a kötényembe.

Egy téli estén, amikor a szegényekhez indultam összetalálkoztam Henrikkel, aki rákérdezett:

- Ugyan mit dugdosol előlem?

Borzasztóan zavarba jöttem, és bár nem szoktam, de megtettem, hazudva azt feleltem:

- Rózsát viszek.

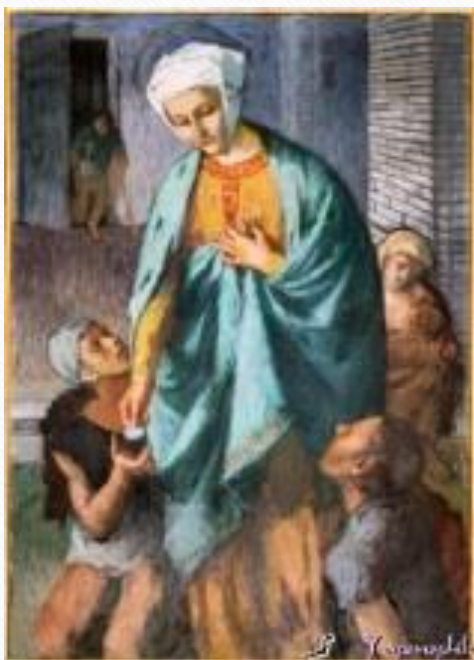
Henrik szeme megcsillant: tudta, hogy hazudok, hiszen tél van, ilyenkor nem nyílnak

rózsák, ezért a következőt kérte:

- Mutasd meg!

Isten hallotta hazug szavam, mégis megsegített, mikor kitértam kötényemet rózsák hullottak belőle a földre. Így védett meg engem Henrik haragjától Isten!”

„Megelégettem, hogy magyarázkodnom kell, hogy adhassak a rászorulóknak,
ezért gyermekeimmel együtt elhagytam a palotát.”

„Eladtam az ékszereimet, szép ruháimat, és minden vagyonomat szétosztottam. Ami nekem és gyermekeimnek kellett arra a pénzt fonással kerestem meg.

Édesapám hazahívott, Magyarországra, de nem akartam gyermekeimet német földön hagyni.

Mivel Frigyes császár sokat hallott rólam Lajostól közös hadjáratuk során, arra gondolt, hogy néki is jó felesége lennék, de Lajos iránt érzett olthatatlan szerelmemből ezt a házassági ajánlatot visszautasítottam.

Konrád testvér – ki a pápa által küldött gyóntatóm volt – is hiába kérte hagyjak fel önsanyargató életmódommal, kitartottam hitem és elképzeléseim mellett.”

Kép forrása: <http://vaciegyhazmegye.hu/programok/540/ARPAD-HAZI-SZENT-ERZSEBET-UNNEPE.html>

„Végül úgy döntöttem elhagyom a világi életet, ezért Marburgba költöztem, ahol Konrád testvér felügyeletével beléptem a harmadrendű ferences apácák közé. Életem hátralévő részét a betegek és rászorulóknak gondozásának szenteltem.”

„Megvalósítottam azt, amit másoknak is tanácsoltam: *„Tegyétek boldoggá az embereket!”*”

Ez a szeretet egyfajta állandó derűvel vértezett fel.

Így a halálos ágyamon szolgálólányomnak is csak annyit mondhattam: „Tudd meg, hogy nagyon boldog voltam...”

Leizen-Mayer Sándor: Erzsébet szentté avatása
(1863 előtt, Magyar Nemzeti Galéria)

Kép forrása: <https://www.magyarKurir.hu/hirek/arpad-hazi-szent-erzsebet>

Árpád-házi Szent Erzsébet „hagyatéka” Sopronban

Az Ikvahíd és a Balfi út sarkán álló két emeletes lakóház helyén állt egykor a johanniták által a 13. században alapított Ispotály, (melyről a hidat sokáig Ispotályhídnak nevezték) ennek helyén később 1796-ig működött Sopron város Árpád-házi Szent Erzsébetről elnevezett kórháza és kórháztemploma.

Erre a ház emeleti félköríves szoborfülkéjében elhelyezett barokk kőszobrocska - Szent Erzsébet leprással - emlékeztet.

A kőszobor alkotója ismeretlen.

Csatkai Endre szerint a 18. század második feléből származik a szobor.

Kép forrása: <https://www.kozterkep.hu/7912/szent-erzsebet-leprassal#>

Nem kell hercegnőnek lenni ahhoz, hogy segíts másokon ...

Kép forrása: <http://profit7.hu/hirek/iden-is-lesz-karacsonyi-adomanygyujtes>

A régi, megunt játékaidnak örülnek a kórházakban, a gyermekotthonokban és a játékházakban.

Kínótt ruháidat elvihetitek a Vöröskereszthez vagy a Máltai Szeretetszolgálathoz.

A régi takarókat, ágyneműket fel tudják használni a hajléktalanszállók, állatmenhelyek.

... de még ennél is fontosabb, hogy mindig tudsz adni kedvességet, jó szót azoknak, akik szomorúak és magányosak.

Köszönöm a figyelmet!
